

Slutrapport för projekt Bredband i Järle by.

1. Vilket projekt redovisar du?

- Ange journalnummer, projektnamn och stödmottagare.

Journalnr 2010-5958. Stödmottagare är Järle byalag, org.nr 87 50 01 – 413.

2. Vilka personer kan svara på frågor om projektet?

- Ange namn och kontaktuppgifter till en eller flera personer som kan svara på frågor om projektet. Kontaktpersonerna måste godkänna att kontaktuppgifterna publiceras. Se sidan 4.

Kontaktperson är Lars Carlsson, 070-5344949.

Tekniskt ansvarig är Richard Sievert, 070-5581844.

3. Hur sammanfattar du projektet?

- Vad är bakgrunden till projektidén?
- Vad planerade du att genomföra i projektet enligt projektplanen?
- Vad genomförde du i projektet?
- Vad blev det för resultat?
- Vilka positiva effekter har projektet haft?
- Vilka erfarenheter av projektet kan vara till nytta för andra?

Upprinnelsen till projektet var att EON meddelade att luftledningarna skall grävas ner i Järle by i maj 2010. Inom byalaget diskuteras iden om att samförlägga kanalisation för bredband. Muntliga samråd med flera fastighetsägare sker under sommaren 2010.

Kontakt tas med länsstyrelsen om vilka stöd som finns. Möjlighet att få 100 % bidrag finns just nu. Kontakt med Noras IT chef som uppmuntrar tanken.

Kontakt tas med EON som är positiva och ger offert på gräv och läggningkostnad. Underlag fås från EON som visar var de gräver ner kablar. Konstateras att 90% av fastigheterna nås minst till tomtgräns.

Ny kontakt med Länsstyrelsen om chans att få stöd, vilket anges som stort. Projektförslag presenteras i byalagstyrelsen, där ett positivt beslut tas aug 2010. Skissförslag på nät ritas – mängder beräknas.

Leverantör RALA Infra Tech AB kontaktas som projekterar nätet och offererar allt material som skall markförläggas. Offert på installation av fiber ges också, vilket fördelat på möjliga anslutningar landar på ca 10000:-/fastighet.

Ansökan till Länsstyrelsen skickas in 2010-09-09 om ett bidrag på 350 000:-. Beslut om PTS kanalisationsstöd (SFS 2008:81) på 87500:- (25%) erhålls 2010-09-23 och beslut om projektstöd från Landsbygdsprogrammet på 262500:- (75%) erhålls 2010-11-02. Beslutet omfattar kostnader from 16 sept 2010.

JÄRLE BYALAG

Postadress
Järle Station
713 91 NORA
Org.nr 87 50 01 – 4139

Telefon
0587 - 502 90
Postgiro
84 05 10-2
0587 - 50001 Järlegården
Epost:info@jarlebyalag.se

Adress Kassör
Lars Carlsson
Järle, Värmland
713 91 NORA

Telefon
019 - 17 89 35 arb
0587 - 500 73 bost
070 - 534 49 49 mobil

Förskott på 130000:- söktes också och LS beslut kom första veckan i nov. EON började gräva vecka 38 (20/9). Material beställs och levereras samma vecka. Arbetena i byn genomförs till huvuddelen under sept okt. I november kom kyla och snö tidigt. Vintern var ovanligt lång och arbetet slutfördes först under april 2011.

Besiktning av E.on utfört arbete gjordes 2011-04-29, varvid anläggningen godkändes och lämnades över till byalaget.

Under sept-okt 2011 utfördes kvarstående grävning av gemensamma sträckor till telestation och till ett antal fastigheter som inte nåddes av den grävning som E.ON utfört.

En preliminär kontakt med Telia Skanova togs redan under hösten 2010 om fiberinstallation och övertagande av anläggningen. Då erhöles ett något avvaktande svar. Vi har också fått en offert från RALA om fiberinstallation. Byalagets plan var tidigt i höstas att ånyo ta kontakt med Telia och andra möjliga installatörer och långsiktiga nätägare och begära in offert på fiberinstallation och framtida ägande. Det ligger inte i byalagets intresse att äga fibernätet.

Under hösten framkom från Länsstyrelsen planer på ett avtal med Telia Operator Business, där Järle skulle kunna vara en av de första att nyttja detta avtal. Vi tog kontakt med Telia och fick kontraktsförslag i slutet av nov. Efter samråd i byn så har detta godkänts för 32 fastigheter, som vi strax före jul tecknat avtal för.

Avtalet innebär att Telia utför installation av fiber och erforderlig utrustning i nätet, i telestn och i fastigheterna. Nätet övertas av Telia och är ett sk öppet nät där resp fast bestämmer vilken operatör som skall leverera tjänster via fiberanslutningen.

4. Vilka genomförde projektet?

- Vilka personer medverkade i projektet?
- Är projektet förankrat? På vilket sätt?
- Samarbetade du med andra organisationer, föreningar, kommuner eller företag underprojektet?
- Har projektet skapat nya samarbeten?

Byalaget har utsett en arbetsgrupp för att genomföra projektet.

Lars Carlsson som var initiativtagare och den som lagt mest tid i projektet är sammankallande. Övriga är teknikansvarige Richard Sivert samt Alexander Rejås och Kjell Duberg, alla boende i Järle by.

Byalaget har informerat om projektet kontinuerligt via hemsida och byalagets tidning "Järle byblad" Eftersom projektstarten skedde mycket snabbt, så fick mycket av den förankring som behövdes för att dra igång projektet ske muntligen med byns fastighetsägare.

I november kallade byalaget till informationsmöte där ca 50% av byns 43 möjliga hushåll för anslutning var närvarande. Samtliga förklarade sig positiva till att gå vidare och teckna abonnemang efter fiberanslutning utförts.

Under vintern-våren har arbetsgruppen kontaktat samtliga 43 fastigheter och nu har 32 fastigheter bestämt att de vill ansluta sin fastighet till nätet. Samråd i genomförandet och om ekonomi/finansiering har också skett med Järle vattensamfällighet och Järle vägsamfällighet. Örebro kommun som driver Järle förskola har informerats och lämnat positivt besked om att ansluta fastigheten. Econova garden AB som driver verksamheten på Järle torvmosse har tillfrågats, men ännu inte lämnat något besked. Samverkan inom byn har alltid varit ganska hög, så därför har inga direkt nya samarbeten etablerats. Däremot har samarbetet med E.ON varit mycket positivt och de har också sagt att bredbandsprojektet har underlättat för dem att genomföra sina arbeten och i kontakterna med de fastighetsägare som berörts av grävarbetena.

5. Varför ville du genomföra projektet?

Fanns det t.ex. konstaterade behov, möjligheter, problem eller annat som motiverade projektet?

Vi ser bredband genom markförlagd fiber som framtidens teknik. – Kopparnätet börjar t.o.m stängas ned i vissa landsändar och det kan ske här också på sikt. Mobila anslutningar typ 4G kommer inte att byggas ut på landsbygden inom överskådlig tid. Hastigheten är lägre och varierar där utbyggnad skett. Med fiberanslutning erhålls en snabb och säker anslutning – upp till 100 mb/s med fler tjänster och fler möjligheter.

Det blir billigare att samla telefon- internet – TV, nästan halva priset och anslutningen betalar sig på 3-4 år om anslutningsavgiften är på 10000:-

Vi tror att investeringen ger ett ökat värde i fastigheten – således en värdehöjande investering vilket har används som argument till tveksamma fastighetsägare.

Vi ökar också attraktiviteten för att bo och verka i byn, både som privatperson som företagare.

Vi tror också att handla upp anslutningar och tjänster gemensamt i föreningen, ger en möjlighet till billigare anslutningsavgift och månadskostnad.

6. Vem riktade sig projektet till?

Vem har fått mest nytta av projektet och på vilket sätt?

Dela upp målgruppen och beskriv vilka som berörts direkt respektive mer indirekt.

I tidigt skede avgränsades projektet till att gälla Järle by och samtliga fastigheter innanför 50-skyllarna. Totalt 43 fastigheter är då möjliga att ansluta. Mestadels privata hushåll men även då enskilda företagare ca 5 st. Ett större företag,

Econova finns samt Örebro kommun med Järle förskola samt Järlegården som är byalagets och byns bygdegård.

7. Vad genomförde du i projektet?

- När genomfördes projektet?
- Vilka aktiviteter genomförde du i projektet?
- Vad har gått som planerat?
- Har något fungerat bättre än förväntat?
- Vad har inte gått som planerat? förklara
- Vilka svårigheter eller hinder har du haft under projektets gång?

Projektet startade med idefasen under maj 2010. Förankring och ansökan till aug 2010. Ansökan beviljad 16 sept 2010. Grävningensarbete utförd av EON under sept - nov 2010, sen satte en lång vinter stopp på arbetena. Det som återstod av EON´s arbete slutfördes under april 2011 och besiktning gjordes 29 april. Återstående grävning av de sträckor som inte kunde samläggas med EON, utfördes av en lokal grävfirma under sept -okt. Vi tog in offerter från ett par företag, valde ett som gav det fördelaktigaste anbudet. Arbetena genomfördes snabbt och smidigt och slutsumman blev t.o.m lägre än budgeterat vilket glädde oss alla.

Planeringen har siktat på att färdigställa kanalisation inkl terminering under 2011 och då skulle all grävning varit klar i före sommaren 2011. Så är inte fallet så där har vi tappat tid. dels berodde detta på den långa vintern, men främst på grund av likviditetsosäkerheten och att de ekonomiska kontakterna med banken om kredit också dragit ut på tiden. Sen är det problem att vara tideffektiv när allt arbete skall ske på fritiden.

Positivt att gensvaret från de boende har varit stort både för bredbandet som för EON´s arbete. Eon har också sagt att det gått smidigt i kontakterna med berörda fastigheter också.

8. Vilka var projektets mål? Vad blev resultatet?

- Vilka var projektets mål?
- Vad blev resultatet?
- Om målet endast är delvis uppfyllt, vad är orsaken till detta?
- Har projektet gynnat miljö och hållbar utveckling? På vilket sätt?
- Har projektet arbetat med ungdomar, kvinnor och personer med utländsk bakgrund? På vilket sätt?
- Har projektet främjat kompetensutveckling?

Målet att bygga ett bredbandsnät till samtliga fastigheter inom byn har uppfyllts. Samtliga 43 fastigheter kan kopplas in och 32 av dessa har också bestämt sig för att göra så också. För dessa har byalaget samordnat arbeten och avtal med Telia.

Projektet har främjat en kompetenshöjning inom byn om förutsättningar för bredbandsanvändning och de tekniker och användningsområden som erbjuds.

9. Vilka är projektets mätbara resultat?

Fyll i tabellen på sidan 3 med projektets mätbara resultat, enligt EU:s riktlinjer, som du känner till direkt efter projektets slut. Skriv en kommentar om resultatet inte blev som förväntat.

Den fråga som är relevant i detta projekt är:

- Antal personer som har fått tillgång till bredband?

Svaret är ca 80 personer. Tillgången för de "gemensamma" fastigheterna Järle förskola och Järlegården har satts till en person, vilket är ett minimum och sannolikt oftast fler om än med glesare användning.

10. Hur har du spridit resultatet?

- Hur har du spridit resultatet av projektet?
- Vilka andra aktörer kan vara intresserade av att ta del av projektresultatet?
- Hur kan resultatet vara till nytta för andra som arbetar med företags- och landsbygdsutveckling efter att projektet är avslutat?

Under pågående projekttid har info mest givits på byalagets hemsida och byalaget tidning, Järle byblad.

Byalagets arbete uppmärksammades på Hela Sverige Ska Levas hemsida och utsågs till veckans by på nätet. [Järle byalag - Veckans by på nätet](#)

Projektledaren Lars Carlsson är verksam inom Föreningen L&sek, lokal utveckling och social ekonomi i Örebro län, Länsbygderådet Hela Sverige ska leva i Örebro län och Nora bygderåd. Han har informerat muntligt om arbetet vid ett flertal möten genomförda inom ramen för dessas verksamhet. Han har också fått och besvarat förfrågningar om projektet och dess genomförande från andra grupper och föreningar som planerar eller funderar på liknande bredbandsprojekt.

11. Vilka kostnader har projektet haft? Hur har dessa finansierats?

- Redovisa projektets totala kostnader uppdelade på kostnadsslag löner, indirekta kostnader, investeringar och övriga kostnader.
- Om du har haft kostnader för investeringar eller övriga kostnader beskriv vad dessa består av. Exempel på övriga kostnader är konsultkostnader, studieresor, logi eller utrustning för att administrera projektet.
- Redovisa hur projektet har finansierats. Beloppet ska delas upp på finansörer.

Investeringskostnaden har beräknats till 350 000:- varav övriga kostnader 25 000:- för dokumentation och planeringsarbete.

Projektets investeringskostnader har stannat på 338 032:- och då ingår övriga kostnader i denna summa. Planerings- och projektering utfördes till stor del av materialleverantören RALA och dokumentationen av E.ON. Bearbetning och kartunderlag för grävning samt dokumentation har gjorts av byalaget i egen regi.

Finansieringen har beviljats med stöd från:

Landsbygdsprogrammet	262 500:-
Kanalisationsstöd	87 500:-

12. Vilka slutsatser drar du från projektet?

- Vilka slutsatser kan du dra från projektet? Vad har varit svårt, oförutsett, intressant eller nytt?
- Vilka mervärden har projektet tillfört?
- Vilka rekommendationer kan du ge till andra som vill genomföra ett liknande projekt?

Likviditeten har jag upplevt som besvärligast. Våra resurser i byalaget bedömdes grovt vara ca 100000:-, vi visste att ett förskott på 130000:- var möjligt och återstoden borde kunna lösas genom en kredit hos bergslagens sparbank. Detta hade vattenföreningen gjort tidigare och vi bedömde detta vara ett sätt. Vi diskuterade även med vattenföreningen att utnyttja deras kredit, men vi tyckte att verksamheterna skulle hållas isär. Byalaget äger dessutom en fastighet som kunde utgöra säkerhet och förbättra villkoren därmed. Kredit på 100000:- beviljades i juni 2011.

Vi hade väldigt gott stöd från Eon som dels inte krävde delbetalningar på utfört arbete och dels gav uppskov på sin faktura till allt ordnat sig med banken. Utan denna välvilja som hade det varit mycket besvärligt ekonomiskt.

Ansvarsbiten för projektet landar ofta på få personer. Även om jag som projektledare och initiativtagare tidigt förankrade med några kunniga och engagerade personer i byn, fick stöd i byalagets styrelse och till slut (i nov 2010) formaliserade en arbetsgrupp, så vilar ett tungt ansvar på projektledaren att driva på projektet. Jag fick personligen ta det ansvaret från start och under genomförandet så fick en hel del beslut tas utan möjlighet till större dialog. Allt har varit ok i efterhand, men det behövs både stort engagemang som beslutsamhet för att få resultat. Man funderar vad som görs för att förenkla och underlätta för personer med liknande projekt och idéer att genomföra sina projekt. Vilka stödfunktioner som borde finnas. Kontakterna med Länsstyrelsen och den info har varit helt ok, men i det praktiska genomförandet kanske det behövs ett annat typ av stöd.

De leverantörer vi haft har varit en trygghet visade det sig och de har ställt upp på ett bra sätt. Min egen erfarenhet som konsult inom anläggning har varit värdefull, men hur många har denna egentligen.

Någon form av praktikernätverk inom området tror jag behövs.

Under stor del av projekttiden har arbetsgruppen funderat på det som skulle komma efter att kanaliseringen färdigställts. Vi funderade mycket omkring avtal med fiberinstallatörer och hur det framtida nätägandet skulle vara. Här hade vi inte tillräckligt med kunskap, utan måste "jaga" denna. Egentligen blev vi inte så kloka heller på vad som krävdes och vad som var bäst för oss.

När Länsstyrelsen presenterade planeringen kring ett ramavtal med Telia så beslöt vi att invänta detta, då det kändes ganska tryggt.

Till andra som vill starta projekt av denna typ så gäller rekommendationen att ta god tid på sig, läsa på ordentligt, skaffa ett nätverk med kunskaper, ha koll på ekonomin och gärna samla kapital under tiden och informera alla berörda kontinuerligt.

Bilagor

Bifoga eventuellt skriftligt material som du har tagit fram i projektet, som till exempel, broschyrer eller annat material som du har tagit fram för att marknadsföra ditt projekt, filmer.

Se www.jarlebyalag.se

Lasse Carlsson
Järle Byalag
070-5344949